

TURCIA (Republica Turcia)

Turcia (780 576 km, 44,2 milioane locuitori, capitala Ankara).

Ca și Egiptul, teritoriul țării este așezat pe două continente. Partea europeană este constituită din Peninsula Bosfor delimitată de Marea Neagră, Marea Marmara cu cele două strâmțuri Bosfor și Dardanele.

Podișul Anatoliei (900m) este dominat de stepă (uneori cu aspect de semideșert). Precipitațiile se situează între 300- 500 mm/an și cad iarna și primăvara. Verile sunt calde și uscate. Râurile sunt reduse ca număr, dar apar numeroase (uneori sărate) de origine tectonică, vulcanică, carstică sau de baraj. Spre nord, sud și est, podișul este mărginit de către munți.

Mediul munților alpini marginali este reprezentat prin **Munții Pontici** în nord, **Taurus** în sud și podișul înalt **Kars** în est, cu conul vulcanic **Ararat** (5 165 m). Versanții dinspre Marea Neagră sunt umezi și acoperiți cu păduri, iar cei dinspre Podișul Anatoliei sunt secetoși și au vegetație ierboasă (de stepă) până la 1 800 m, mai sus crescând pădurea.

Câmpiile litorale înguste, aluvionate de râuri, uneori cu aspect mlastinos, alături pietos, sunt cultivate intensiv cu cereale, plante tehnice și citrice. Aici se găsesc și principalele orașe ale țării (cu excepția capitalei): **Istanbul, Izmir, Bursa**. Clima este de tip mediteranean.

Economia este în plină dezvoltare. *Agricultura* se practică pe mai mult de 31% din suprafața țării (în cea mai mare parte în regim de irigații). La struguri pentru stafide, Turcia ocupă locul II pe Glob.

Regiunile podișurilor interioare sunt cultivate cu cereale, mai ales grâu (16,5 milioane tone, prima cultivatoare din Orientul Apropiat și Mijlociu și a treia din Asia, după China și India).

Pe litoral se cultivă măslini, citricile, smochinul. Turcia este a patra producătoare mondială de ulei de măsline (181 000 tone, după Spania, Italia și Grecia). În sud, în zona portului Adana, se găsesc întinse plantații de bumbac.

Se cresc, cu precădere, ovine (locul V pe Glob). *Industria* se bazează pe o serie de resurse (cărbune, petrol, fier, neferoase), predominând ramurile extractive.

Au fost descoperite unele rezerve de petrol la Kilis (regiunea estică a țării) și gaze naturale (Nusaybin). Pentru transportul hidrocarburilor s-a construit o conductă până la

portul Yumurtawik de la Marea Mediterana. Pentru prelucrarea lor ca si pentru petrolul importat a fost mărita capacitatea rafinărilor de la Tutunaitilik, Aliga- Izmir si Batman.

Pentru dezvoltarea bazei energetice s-au construit mai multe centrale termoelectrice. Pe fluviul Tigru sunt proiectate trei mari complexe hidroenergetice. Apele lacurilor de acumulare vor putea iriga 2 milioane ha terenuri, iar producția de energie electrica ce se va obține in cadrul realizării acestui proiect va ajunge la 30 miliarde kWh

Capitala Turciei este orașul Ankara, insa cel mai mare oraș al Turciei este Istambul (3,9 milioane locuitori), situat de o parte si de alta a Strâmtoării Bosfor, cel mai activ port maritim, piața comerciala, puternic centru industrial, dispunând de numeroase instituții de cultura, muzee si monumente istorice.

Izmir este al doilea port ca volum de trafic după Istambul, dar ocupa primul loc in export.

Este unul dintre cele mai mari porturi din Mediterana orientala si un centru industrial important (construcții navale, rafinării de petrol, montaje de mijloace auto, industria chimica, textila, ciment, prelucrarea tutunului, ulei de măsline). Cu suburbiile orașul are 1 700 000 locuitori.

China

În 1975 Consiliul de Stat a elaborat „Directivele planului pe 10 ani de dezvoltare a economiei naționale 1976-1985” care deschide orizonturi largi în toate domeniile: industrie, agricultura, comerț exterior, încurajarea întrecerilor socialiste, asigurarea progresului tehnic, consolidarea planificării unitare, ridicarea nivelului de viață și de cultură al întregului popor, pentru transformarea Chinei într-o țară socialistă modernă și puternică.

Industria participă cu aproape 60% la formarea venitului național. Pe măsura dezvoltării economiei, rolul conducător al acesteia crește.

China este a treia producătoare mondială de cărbuni (640 milioane tone în 1980, după S.U.A. și U.R.S.S.). Au intrat în funcțiune numeroase mine noi (China de nord-est, de nord sau în regiunile vestice). Între bazinele carbonifere mai importante se numără cele de la Kailuan, Tatun, Fushun și Fuxin, apoi în provinciile Honan, Shandong, Guangdong.

Cărbunii dețin o pondere de 70% în balanța energetică a țării. Rezervele estimate sunt de 640 miliarde tone din care o treime se găsesc în provincia Shanxi.

Au fost de asemenea descoperite mari rezerve de petrol. Industria petrolieră este una din cele mai dinamice. Producția satisface consumul intern având disponibilități și pentru export. Aceasta a crescut vertiginos: de la un milion în 1955, la 24 milioane în 1970 și 106 milioane în 1979. Exploatarile cele mai importante sunt cele de la Tacin (China de nord-est), la Tanang (China de nord), Șhenli, în nord-vest (Jiimân, Karamai, Urha) sau în sud-vest (Nanșan). S-a extins totodată rețeaua de conducte, s-au creat institute petrochimice, ca și organisme de cercetare și proiectare.

Întărirea bazei de combustibil și trecerea la valorificarea potențialului hidroenergetic al marilor fluvii a permis construirea unor agregate termice și hidroenergetice de mare capacitate, a unei rețele ramificate de linii de transport și crearea unor sisteme energetice bine sudate.

China se situează între marii producători ai lumii în industria bumbacului și amătării naturale. În aceasta din urmă ramură de producție se află pe locul al doilea după Japonia.

Agricultura este o activitate de bază în economia țării. Crearea a numeroase centre de cercetări experimentale în domeniul agriculturii și zootehniei creează condiții optime pentru dezvoltarea acestei ramuri la un nivel calitativ nou, asigurându-se producții stabile, lipsite de fluctuații datorită unor cauze naturale nefavorabile. S-au creat „baze ale producției mecanizate moderne” pentru producția de cereale, creșterea animalelor,

piscicultura si silvicultura, formate din ferme de stat sau uniuni de comune populare. Productia de ingrasaminte chimice este de 8,7 milioane tone. Pentru protectia terenurilor din partea de nord a tarii impotriva eroziunii si a furtunilor de nisip se planteaza un imens „zid verde” pe o lungime de 5000 km, acoperind o suprafata impadurita de 13 milioane ha. Tot pentru combaterea secetei se extinde reseaua de puturi, rezervoare de apa si canale prin folosirea resurselor locale. Suprafata amenjata pentru irigatii este in prezent de 50 milioane ha.

Productia globala de cereale este de 332 milioane tone. Orezul asigura doua treimi din consumul alimentar. In productia de grau se afla pe locul doi, iar in cea de mei se afla de asemenea in fruntea tarilor lumii. In productia de orez ocupa locul doi ca si in cea de porumb. Dintre plantele industriale bumbacul se bucura de o mare atentie . In productia de fibre de bumbac ocupa locul doi in cea de soia.

In ceea ce priveste zootehnia, cresterea porcinelor si ovinelor au cea mai mare raspandire. Cresterea viermilor de matase are o vechime milenara. China produce 15 400 tone matase naturala, ocupand locul al doilea, dupa Japonia.

Intinderea mare a teritoriului, dezvoltarea tuturor regiunilor tarii,ca si largirea relatiilor economice externe au necesitat reorganizarea, amplificarea si modernizarea retelei de transport. Au fost astfel stabilite legaturi cu regiunile vestice si nord-vestice, s-au construit poduri rutiere si feroviare, s-a intensificat navigatia fluviala pe toate arterele interioare, s-a marit capacitatea porturilor maritime si s-au extins liniile aeriene nationale si internationale.

Capitala tarii-orasul Beijing-numara azi 11 mil. loc. impreuna cu aria sa periurbana, fiind un oras cu functiuni complexe: centru politic si administrativ, economic si cultural, leagan al unor stravechi traditii si al progresului contemporan, al industriei moderne (complexe petrochimice, combinate metalurgice, masini-unelte, electronica, motoare elctrice, turbine si turbogeneratoare, mijloace de transport, industrie textila si alimentara).

Diferentierile regionale,sub aspectul dezvoltarii,sunt evidente:

- a.) litoralul si sud-estul sunt industrializate,suprapopulate si tot mai angrenate in economia mondiala;
- b.) partea centrala este agricola ,bine populata,dar cu un nivel de trai relativ scazut;
- c.) vestul este defavorizat de natura(munte si climat arid),putin populat si inca slab dezvoltat.